

Mottaker

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
		Ole Morten Sorthe, 918 37 167	4. april 2025

INNSPILL TIL ARBEIDSGRUPPEN SOM SKAL GJENNOMGÅ FORMÅLET MED ÅPEN GRUPPE I TORSKEFISKET I NORD

Det vises til Deres e-post av 19. mars 2025 vedrørende innspill til arbeidsgruppen som skal gjennomgå formålet med åpen gruppe i fiske etter torsk nord 62° N. Dette som en oppfølging av Stortingets vedtak 599 i behandlingen av Kvotemelding 2.

Som det fremgår av nyhetssaken på Fiskeridirektoratets nettside inviterer gruppen til å komme med innspill til spesielt mandatets siste kulepunkt. Sør-Norges Fiskarlag har følgende innspill og kommentarer til disse kulepunktene;

Bør enkelte fiskere eller områder ha prioritet innenfor gruppen?

Sør-Norges Fiskarlag viser til at vi flere ganger tidligere har påpekt at det overordnede målet må være at en i størst mulig grad har en fiskeripolitikk som er geografisk nøytral, slik at alle fiskerne gis samme mulighet uavhengig av bosted.

Når det er påpekt så mener Sør-Norges Fiskarlag på generelt grunnlag at fisket i de åpne gruppene må innrettes slik at de favoriserer fiskere på blad B. Det vises i den sammenheng til vår uttalelse av 25. januar 2024 i forbindelse med behandlingen av kvotemelding 2.0.

«Sør-Norges Fiskarlag er opptatt av at de aktørene som har satsset på et driftsgrunnlag i de åpne fiskeriene og har dette fisket som sitt eneste driftsgrunnlag, må gis levelige vilkår. I dette ligger det etter vår oppfatning at en må prioritere de fiskere (og fartøy) som har «levebrødet» sitt i denne gruppen. Sør-Norges Fiskarlag mener derfor at en må gi en lavere kvote til de fiskere som er på blad A i fiskermanntallet, f.eks. 50% av full kvote.

Likeledes mener Sør-Norges Fiskarlag at en bør starte et arbeid med å se på andre virkemidler for å styrke driftsgrunnlaget for aktørene i åpen gruppe, gjennom å se på ytterligere innstramminger for deltakelse, eller differensierte kvoter i åpen gruppe. Noen aktuelle tiltak en bør se på er karantene eller reduserte kvoter (f.eks. 50 – 75%) på fiskere som selger seg ut av lukket gruppe og forsetter i åpen gruppe.»

Hvordan balansen mellom rekruttering, deltid og heltid bør være?

Sør-Norges Fiskarlag er av den oppfatning at en bør prioritere heltidsfiskerne i åpen gruppe. I den grad en skal foreta en prioritering bør heltidsfiskere vektlegges 50-60%, rekruttering 20-30% og resterende på deltidsfiskere.

Åpen gruppes egnethet som rekrutteringsarena?

Sør-Norges Fiskarlag påpeker at rekruttering til fiskeriene handler om mye mer enn å rekruttere nye «fartøyeiere» og viser i den sammenheng til vårt årsmøtevedtak i sak 4/2023 om Regjeringens fiskeripolitikk hvor en vedtok følgende om rekruttering:

«Årsmøtet vil påpeke om at rekruttering til fiskeflåten handler om mye mer enn å rekruttere nye fiskere med eget fartøy. Årsmøtet viser i den sammenheng til at fiskeflåten trenger gode og kompetente fiskere, av begge kjønn, til både dekk, fabrikk, forpleining og redskap- og fangsthåndtering. Årsmøtet mener derfor det er en avsporing av debatten i det offentlige rom i for stor grad handler om hvor vanskelig det er å etablere seg som fisker med eget fartøy og kvote.»

Etter vår oppfatning har de åpne gruppene i torsk- og pelagiske fiskeriene flere funksjoner.

- Den mest åpenbare er at de åpne gruppene i torsk- og pelagisk sektor gir mulighet til å drive annet fiskeri hvor en kan få bifangst av torsk, makrell eller sild osv. slik at en har en kvote/avsetning å føre denne bifangsten mot.
- En annen funksjon er at de åpne fiskeriene gir en noe lettere vei inn i fiskeriene enn lukket gruppe for de som ønsker å etablere seg som fiskere med eget fartøy, da en slipper å investere i kvoter med følgelig lavere kapitalbehov.

Etter Sør-Norges Fiskarlags oppfatning så må den primære målsetningen med rekruttering til fiskeflåten være å sikre at norske fiskefartøyer har tilgang til den kvalifiserte arbeidskraften som er nødvendig for å være i stand til å fiske de kvotene som Norge har tilgang på, samt tilby norsk ungdom et attraktivt og spennende yrke innen fiskerinæringen.

Etter Sør-Norges Fiskarlag syn kan rekruttering til fiskeryrke grovt deles inn i følgende;

- Rekruttering av mannskap til den eksisterende fiskeflåten
- Rekruttering av nye fartøyeiere

Erfaringer viser at det i de fleste tilfeller er mest naturlig å starte fiskerkarrieren som mannskap i eksisterende flåte, for deretter å etablere seg som fartøyeier helt eller delvis. Ved en slik karriere, vil en både opparbeide seg nødvendig erfaring, kunnskap og kapital for å selv kunne realisere et fartøyprosjekt med kvoterrettigheter.

Sør-Norges Fiskarlag er innforstått med at det kreves et relativt stort økonomisk løft å etablere seg som fartøyeier med deltakeradgang. Dette gjelder både yngre og eldre fiskere. Den største utfordringen ligger i å stille tilstrekkelig egenkapital for å kunne erverve seg fartøy og kvote(r), og er selvfølgelig høyest for yngre fiskere som typisk har mindre egenkapital enn eldre fiskere. Dette er for så vidt likt med å etablere seg som selvstendig næringsdrivende (bedriftseier) i andre yrker.

Etter Sør-Norges Fiskarlags oppfatning så ligger fremtidens struktur i norsk fiskerinæring i den kvotebaserte delen (lukkede gruppene) av fangstleddet. Åpen gruppe vil etter vår mening bare kunne være et supplement til næringen, både med hensyn på bærekraftig struktur og som leverandør til landindustrien.

Sør-Norges Fiskarlag mener derfor at fremtidens rekruttering av nye fiskere med eget fartøy må gå gjennom å få på plass gode finansieringsordninger for å kunne kjøpe seg kvote(r) i de lukkede gruppene.

Sør- Norges Fiskarlag erkjenner at høye etableringskostnader og manglende egenkapital kan være et hinder for at unge fiskere klarer å etablere seg med eget fartøy med kvote(r). Vi mener derfor at det kan være et godt tiltak å få på plass en form for offentlig finansiert etableringsstøtte som kan bidra til at det kan være lettere å kunne etablere seg i de lukkede fiskeriene.

Hvordan allemannsretten til å drive ervervsmessig fiske skal ivaretas?

Sør-Norges Fiskarlag mener at allemannsretten til å drive ervervsmessig fiske er ivaretatt ved at alle manntallsførte fiskere har en mulighet til å kunne delta i åpen gruppe. Den innbyrdes fordelinger innenfor (gruppe)avsetningen til de åpne gruppene må imidlertid være gjenstand for politisk vurderinger hva angår maksimalkvoter for de enkelte fiskeslag. Etter vår oppfatning er dermed allemannsretten til å kunne delta i ervervsmessig fiske ivaretatt.

Bør det gjøres endringer i hvem som kan delta i fiske i åpen gruppe?

Sør-Norges Fiskarlag erkjenner at der er noen yrkesfiskere som har hovedinntekten sin som lottfiskere (mannskap) på fartøy og som på friturer driver fiske med eget fartøy i åpen gruppe, både i hvitfisk- og pelagisk sektor. Flere har tatt til orde for at det ikke oppfattes rimelig at en kan «høste» gode lotter som mannskap på en annen båt, samtidig som en har «fulle» rettigheter som deltaker i åpen gruppe med egen båt i fiske etter samme fiskeslag.

Sør-Norges Fiskarlag er ukjent med omfanget av dette, men mener at arbeidsgruppen bør se på denne problemstillingen.

Som påpekt ovenfor så er Sør-Norges Fiskarlag opptatt av at kvantumet (ressursen) i de åpne gruppene må prioriteres de heltidsfiskerne som har fiske i åpne gruppene som eneste driftsgrunnlag, samt nødvendige avsetninger til tilstrekkelig bifangst i fiske etter andre arter. Fordelingen og reguleringen av de «åpne fiskeriene» må være geografisk nøytrale.

Med hilsen
Sør-Norges Fiskarlag

Janita Arhaug
Daglig leder

Ole Morten Sorthe
Avdelingsleder

Kopi: Nord Fiskarlag, Fiskebåt, Styret

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.